

08.09.2020

Asia/3

§ 122

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan talousarvioehdotus vuodeksi 2021 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosiksi 2021–2023

HEL 2020-005480 T 02 02 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli talous- ja suunnittelupäällikkö Ari Tirri. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Nasima Razmyarin ehdotuksesta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751
kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi
Ari Tirri, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvio 2021 perusteluteksti
- 2 Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021-2023 laatimisohteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää kaupunginhallitukselle kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2021 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2021–2023 taloussuunnitelmaehdotuksen (liite 1).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsee tiedoksi kaupunginhallituksen vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021–2023 laatimisohteet (liite 2).

Esittelijän perustelut

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 17.8.2020 vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021–2023 laatimisohteet. Samassa yhteydessä päätettiin, että lauta- ja johtokuntien tulee antaa talousarvioehdotuksensa 23.9.2020 mennessä.

Talousarvion laatimisohteissa todetaan vuoden 2021 talousarviota laadittavan poikkeuksellisen epävarmuuden aikana. Arviot koronakriisin kustannuksista ja tulomenetyksistä ovat suuntaa antavia. Lisäksi todetaan, että talouteen liittyvät negatiiviset riskit ovat merkittävät ja näkyvä tulevaan on hämärä. Korona -viruksen aiheuttamalla terveydellisellä, taloudellisella ja sosiaalisella kriisillä saattaa olla ennakoimattomia vaikutuksia kaupungistumiskehitykseen, mikä voimistaa tulevien vuosien taloudellisia uhkakuvia.

Talousarvion laatimisohteen mukaan lauta- ja johtokuntien talousarvioehdotuksien tulee perustua kaupunkistrategian taloustavoitteisiin.

Laatimisohteessa käyttömenojen kaupunkitasoinen kokonaisraami on johdettu strategian laskukaavalla, joka ottaa huomioon väestökasvun ja kustannustason muutoksen sekä 0,5 prosentin tuottavuustavoitteen. Vuoden 2021 lähtökohtana on hyväksytyä vuoden 2020 talousarviota matalampi taso. Koronapandemian torjumiseksi tehdyt liikkumisrajoitukset ovat merkittävästi hidastaneet vuoden 2020 väestönkasvua sekä laskeneet peruspalvelujen hintaindeksi talousarvion laatimisohtetta merkittävästi matalammalle tasolle. Vuoden 2021 menokasvuprosentin pohjana on siksi 1,67 prosenttia vuoden 2020 hyväksytyä talousarviota matalampi taso.

Kaupunginhallitus ei ole ehdotuksessaan antanut toimialakohtaisia raameja. Kaupunkistrategiassa hyväksytyllä laskukaavalla toimintamenojen kasvuprosentti on 2,54 prosenttia. Kun tästä vähennetään vuoden 2020 aikana tehty sopeutus, käyttötalouden menot voivat kasvaa vuonna 2021 0,86 prosenttia verrattuna vuodelle 2020 hyväksytyyn talousarvioon. Helsingin kaupungin vuoden 2021 talousarvioehdotuksen toimintamenojen raami on 4 221,8 miljoonaa euroa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala esittää talousarvioehdotuksessaan 0,86 prosentin katemuutosta eli 1 663 000 euroa verrattuna vuoden 2020 hyväksytyyn talousarvioon.

Tämän lisäksi toimiala esittää ns. teknisinä talousarviolisäyksinä kaupunginmuseolle ja taidemuseolle alueellisiin vastuutehtäviin kohdennettujen valtionosuuksien osalta 281 000 euroa sekä luotsi-toiminnan kustannuksiin 200 000 euroa ja 150 000 euroa nuorten työllistymiseen kohdennettavaksi Kesäseteli-toiminnon rahoittamiseksi.

Alueelliset vastuumuseotehtävät tulivat Helsingin kaupunginmuseolle ja HAM Helsingin taidemuseolle uusina tehtävinä vuodelle 2020 ja niihin saadaan valtiolta kohdennettu valtionosuus. Koska päätökset uusista tehtävistä tulivat talousarvion käsittelyn jälkeen, näihin menoihin myönnettiin vuodelle 2020 ylitysoikeus.

Luotsi-toiminta on pitkään sosiaali- ja terveystoimialan ja nuorisopalvelujen yhteistyönä tehty kohdennetun nuorisotyön moniammatillinen työmuoto. Toimialat ovat sopineet, että työyhteisöjen näkökulmasta on selkeämpää, että kaikki työntekijät siirtyvät nuorisopalveluihin.

Kesäseteli on peruskoulunsa päättävälle nuorille tarjottava mahdollisuus kesätyöhön. Kesäseteliin on ollut määrärahavaraus sekä nuorisopalveluissa että kaupunginkanslian elinkeino-osastolla. Kaupunginkanslia ja elinkeino-osasto ovat sopineet, että on selkeämpää, että koko varaus on kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla.

Toimialan katemuutos, huomioiden tekniset määrärahamuutokset, verrattuna vuoden 2020 talousarviossa määritellyyn tasoon on 1,2 %, yhteensä 2 294 000 euroa.

Strategia ja sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategia on kaupungin keskeisin toimintaa ohjaava asiakirja ja johtamisen väline. Kaupunkistrategian toteuttamisen ja seurannan tärkein väline on kaupungin talousarvio ja taloussuunnitelma.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.9.2017 kaupunkistrategian vuosiksi 2017–2021. Kaupunkistrategia on lähtökohtana valmisteltaessa talousarvioehdotusta sekä muita valtuustokauden talousarvioita ja toimenpiteitä. Kaupunginvaltuusto päätti myös, että strategian toteuttamista arvioidaan ja seurataan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seuranta. Valtuustokauden puolivälissä tehdään etenemisen tarkastelu.

Kaupunkistrategia 2017–2021 korvaa erillisohjelmat ja vastaavat, eikä toimialoilla laadita omia strategioita, ohjelmia tai vastaavia. Kaupunkistrategia linjaa pitkän aikavälin tavoitteet. Strategiaa toteutetaan talousarvion ja taloussuunnitelman sekä toimialojen tulosbudjetin ja toimintasuunnitelmien kautta. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden tulee perustua kaupunkistrategiaan. Toimialojen tulee sitovia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita asettaessaan kiinnittää huomioita siihen, että ta-

voitteet ovat toimialatasoisesti merkitseviä ja antavat riittävän kuvan toiminnasta. Tavoitteiden tulee olla toteutettavissa annetuilla määrärahoilla ja tavoitteiden toteutumisen mittaamisen tulee olla selkeää.

Päätavoitteet vuodelle 2021

Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan kenttä on kärsinyt koronapandemian aiheuttamasta poikkeustilasta erittäin paljon. Toimialan toiminnoissa kävijämäärät ovat laskeneet, tuotantoja ja tilaisuuksia on peruttu ja tulot ovat vähentyneet. Monet kumppanit ovat toiminnallisissa ja taloudellisissa vaikeuksissa. Vuoden 2021 päätavoitteena on toiminnan volyymin palauttaminen koronaa edeltävälle tasolle. Kulttuurilla, liikunnalla, nuorisotyöllä ja kirjastoilla on suuri merkitys siinä, miten palautetaan ihmisten luottamus kaupunkielämään

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden projektit

Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen (koko kaupungin yhteinen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoite, Kuvan vetovastuulla)

Ikäntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen (koko kaupungin yhteinen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoite, Kuvan vetovastuulla)

Palvelustrategia – mitä palveluja kaupunki tuottaa itse, mitä se tavoittelee avustustoiminnallaan, missä palveluissa se tekee yhteistyötä ja mitkä palvelut se rajaa oman toimintansa ulkopuolelle (jatkuu vuodelta 2020)

Määrärahat

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala esittää vuoden 2021 talousarvion tuloksi 35 623 000 euroa ja menoiksi 231 936 000 euroa. Sitova toimintakate on -196 314 000 euroa. Tulot verrattuna talousarvioon 2020 ovat kasvaneet 1 000 000 euroa (2,9 %) ja menot vastaavasti 3 294 000 euroa (1,4 %). Tämä talousarvioesitys pienentää toimintakatetta 2 294 000 euroa (1,2%) vuoden 2020 talousarvioon verrattuna.

Vuoden 2020 tulosbudjettiin lisättiin Helsinki Biennaaliin kohdistuvia tuloja ja menoja 1 000 000 euroa. Tällä ei ollut katevaikutusta verrattuna talousarvion katteeseen. Koronatilanteesta johtuen Biennaali siirrettiin toteutettavaksi vuoteen 2021. Vuoden 2021 tulot esitetään samalle tasolle kuin vuoden 2020 tulosbudjetin tulot. Toimiala on tarkastellut hinnastorakennettaan ja tulomuodostusmahdollisuuksia. Tavoitteena on lisätä tulorahoitusta, mutta koronatilanteen haastavuudesta johtuen vuoden 2021 tulotavoite on asetettu vuoden 2020 tasolle.

Käyttömenoissa määrärahalisäykset tulosbudjettiin 2020 nähden on kohdistettu sopimuksiin perustuviin henkilöstömenoihin 1 182 000 euroa, kustannustason muutoksiin sekä tilavuokriin 1 112 000 euroa.

Määrärahamuutokset sisältävät myös vastuumuseotehtäviin kohdennettuja valtionosuuksia 281 000 euroa, luotsitoiminnan 200 000 euroa sekä kesäseteli-toiminnon rahoituksen 150 000 euroa.

Indeksien, uusien tilojen vuokrien ja teknisten siirtojen lisäksi ehdotus sisältää kaksi strategista kohdennusta: liikuntapalvelujen kunnossapitomäärärahat ja lastenkirjallisuuden aineistohankinnat.

Liikuntapalvelujen kunnossapitomäärärahoja kasvatetaan 500 000 euroa korjausvelan vähentämiseksi ja liikuntapalvelujen kunnossapitomäärärahojen nostamiseksi lähemmäksi kaupunkiympäristön toimialan keskimääräistä kunnossapitomäärärahojen osuutta suhteessa neliöihin. Tällä hetkellä liikuntapalvelujen kunnossapitomäärärahat (euroa/neliö) ovat noin puolet kaupunkiympäristön toimialan kunnossapitomäärärahoista, mikä synnyttää toiminnallisia riskejä ja kasvattaa korjausvelkaa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tavoitteena on nostaa kunnossapitomäärärahoja vuosittain.

Lastenkirjallisuuden kysyntä kirjastoissa on kasvanut lähes kymmenen prosenttia lähivuosina, mikä tarkoittaa, että nykyiset aineistomäärät eivät riitä vastaamaan kysyntään. Tämä synnyttää pitkiä varausjonoja erityisesti suosituimpiin lastenkirjoihin. Lasten lukemisella ja lapsille lukemisella on merkittäviä, tieteellisesti todistettuja hyvinvointivaikutuksia. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala esittää siksi, että lastenkirjallisuuden aineistohankintoja kasvatetaan 250 000 euroa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on kokeiltu vuosina 2018-20 kolmi-vuotista, yhteistä kehittämisavustuksista. Määräaikainen hankekausi päättyy, jolloin varauksista vuodelle 2021 ei enää tehdä. Tästä johtuen kulttuurin avustussumma on ehdotuksessa 900 000 euroa pienempi kuin vuonna 2020. Vaikka varaus on kulttuurin avustuksissa, avustuksien kohdentamisesta on päätetty kulttuuripalvelujen, liikuntapalvelujen ja nuorisopalvelujen yhteistyönä.

Tämän lisäksi palvelujen ostot sekä aineiden ja tarvikkeiden määrärahat on budjetoitu 3,5 prosenttia vuoden 2020 tulosbudjettia alemmalle tasolle.

Toimialan laitosavustukset on käsitelty erillisellä esityksellä kaupunginhallitukselle

Investoinnit

Talousarviossa 2021 investointeihin esitetään 7179 000 euroa. Ehdotus on 2,3 miljoonaa euroa pienempi kuin vuoden 2020 talousarvion osana hyväksytyssä taloussuunnitelmassa. Ehdotetulla tasolla pystytään varmistamaan terveelliset ja turvalliset tilat ja palvelut, pitämään taidehankinnat ja liikuntavarusteiden hankinnat kestäväällä tasolla, jatkamaan tuottavuutta parantavaa digitalisaatio-ohjelmaa, huolehtimaan uusien tilojen varustamisesta sekä korjaamaan huonokuntoiset tai hajanneet varusteet ja kalusteet.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan henkilöstötoimikunta käsitteli talousarvioesityksen kokouksessaan 28.8.2020.

Liite 1 sisältää:

Talousarvion perusteluteksti

Kaikkien kolmen käyttötalousosan talousarviokohtien määrärahat yhteensä

Käyttötalousosan TA-kohdan 41001 määrärahat

Käyttötalousosan TA-kohdan 41002 Kulttuurin laitosavustukset ja TA-kohdan 41003 Liikunnan laitosavustukset

Toimialan talousarvioehdotus palvelukokonaisuuksittain sekä toimialan yhteisiin tuloihin- ja menoihin eriteltyinä

Irtaimen omaisuuden perushankintamäärärahat 2021–2030.

Määrä- ja taloustavoitteet

Liite 2 sisältää:

Vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021–2022 laatimisohteet

Esityslistan oheismateriaalina on talonrakennushankkeiden rakentamissohjelman 2021–2030 alustavat dokumentit (oheismateriaali 1-3). Rakentamissohjelmaa, vuokra- ja osakehankintaehdotuksia sekä liikunta- paikkarakentamisen ohjelmaa koskevat lausunnot tulevat 22.9.2020 esityslistalle erillisinä lausuntoasioina.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751

kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi

Ari Tirri, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 85510

ari.tirri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvio 2021 perusteluteksti
- 2 Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021-2023 laatimisohteet

08.09.2020

Asia/3

Oheismateriaali

- 1 TAE 2021-30_Talonrakennushankkeet
- 2 TAE 2021-30 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset
- 3 TAE 2021-30 Liikunta-alueet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia